

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3057/2023. (II. 8.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.595/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi személy indítványozó jogi képviselője (dr. György Ádám ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.595/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] Az indítványozónak (aki az alapügy felperese volt) 2019 elején jutott tudomására, hogy az alperes gazdasági társaságok az indítványozó szóvédjegyével showműsort szerveznek és reklámoznak. Az indítványozó az alperesekkel szemben keresetet nyújtott be, melynek során védjegybitorlás megállapítását és meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását kérte. A Fővárosi Törvényszék 3.P.21.835/2019/51-I. számú, 2020. július 1. napján kelt ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes 2019. február 19-től 2019. április 30-ig bitorolta az indítványozó védjegyet, míg a II. rendű alperes a szolgáltatás felajánlását és reklámozását valósította meg. A bíróság az alpereseket adatszolgáltatásra és elégtételadásra kötelezte. A bíróság a szolgáltatásnak a kifogásolt megjelölés alatti nyújtását nem tartotta megállapíthatónak.
- [4] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az I. rendű alperessel szemben folytatott eljárást (az indítványozóval kötött egyezsége tekintetével) megszüntette, II. rendű alperessel szemben pedig az elégtételadás közzétételének időtartamát 8.Pf.20.623/2020/15. számú, 2021. február 16. napján kelt ítéletével csökkentette, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben az ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes a szolgáltatás nyújtásával is megvalósította a védjegybitorlást. Megválaszolandó jogkérdésként azt határozta meg, hogy megvalósult-e a szolgáltatás nyújtásával elkövetett védjegybitorlás, ha a bitorló felhagyott a bitorló megjelölés használatával, azonban ennek ténye csak a szolgáltatás nyújtásakor vált megfelelő módon érzékelhetővé a fogyasztók számára. A másik jogkérdés pedig álláspontja szerint az, hogy mi tekinthető a bitorló cselekmények abbahagyásának, illetve melyik félnek szükséges ezt bizonyítania.
- [6] A Kúria a Pfv.IV.20.595/2021/5. számú, 2022. március 2. napján kelt ítéletével a jogerős ítélet támadott rendelkezését hatályában fenntartotta, tekintettel arra, hogy a támadott rendelkezés az indítványozó által megjelölt okból nem jogszabálysértő. Kifejtette, hogy a felülvizsgálat engedélyezése körében még csak az engedélyezés iránti kérelemben foglaltakat vizsgálta, a jogerős ítélet vizsgálatát csak ebből a szempontból végezte el. Álláspontja szerint azonban a felülvizsgálat engedélyezése ellenére a felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányosságai a felvetett és az engedélyezés iránti kérelemben megjelölt jogkérdésben való érdemi állásfoglalást nem tették lehetővé. Arra a következtetésre jutott, hogy eljárásjogi jogszabályhely megsértésére való hivatkozás hiányában a Kúriának a megállapított tényállást irányadónak kell tekintenie.
- [7] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.595/2021/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Arra hivatkozott, hogy a támadott ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogot és az abból levezetett bírósághoz fordulás jogát, továbbá a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogot, az alábbiak szerint.

- [8] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a Kúria nem foglalkozott érdemben a felülvizsgálati kérelemben megfogalmazott elsődleges és másodlagos jogkérdésekkel. Hangsúlyozta, hogy ő anyagi jogi jogszabálysértésre hivatkozott, amelyeket a Kúriának el kellett volna bírálnia. Megítélése szerint a Kúria ezzel megsértette az indokolási kötelezettségét. Szerinte a kérelem tartalmi hiányossága esetén visszautasításnak lett volna helye.
- [9] A bírósághoz fordulás jogának sérelmét amiatt állította az indítványozó, hogy amennyiben a bíróság a kérelmet nem bírálja el, azzal ez a jog is sérül. Álláspontja értelmében a Kúria a polgári perjogi szabályok nem megfelelő értelmezése miatt kiüresítette a felülvizsgálat jogintézményét.
- [10] A jogorvoslathoz való jog sérelmét abban látja az indítványozó, hogy az eljárás nem felelt meg az alapvető eljárási garanciáknak, szerinte a Kúria csak annyiban foglalkozott a kérelemben foglaltakkal, mintha abban az indítványozó mást kért volna, így a valódi tartalom elbírálására nem került sor.
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [12] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont], továbbá tartalmaz alkotmányjogi-lag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [13] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. §]. Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont].
- [14] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [15] Az alkotmányjogi panasz, figyelemmel az Alkotmánybíróság Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggő, jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns gyakorlatára, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az indítvány felveti-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [16] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [17] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó alapvetően a támadott ítélet indokolásának hiányosságaira hivatkozott, azt állítva, hogy a Kúria lényegében ignorálta a felülvizsgálati kérelemben megfogalmazott két elsődleges jogkérdés megválaszolását. Ebből vezette le – különböző szempontokból közelítve – a felhívott Alaptörvényben

biztosított jogok sérelmét. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azonban a Kúria egyértelműen megindokolta, hogy miért nem lehetséges a felvetett jogkérdéseket illetően az érdemi állásfoglalás kialakítása. Az indítványozó a támadott ítéletet úgy állította be, mintha a Kúria az anyagi jogi jogkérdést összekeverte volna az eljárási jogi jogkérdéssel. Ezzel szemben azonban a Kúria egyértelműen megindokolta, hogy a felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdések vizsgálatára akkor nyílt volna lehetőség, ha az ítéleti tényállást nem kellett volna irányadónak tekinteni. Ehhez a Kúria álláspontja szerint szükséges lett volna eljárási jogszabályhely megsértésére hivatkozni, melynek hiányában az ítéleti tényállás maradt irányadó, ami a bitorlás idejének kérdését lezárta. Azt is megindokolta a Kúria, hogy ezeket a szempontokat a felülvizsgálat engedélyezése során még miért nem kellett figyelembe venni. Az indítványozó mindezekkel kapcsolatban hivatkozott ugyan egyes eljárási szabályok téves értelmezésére, de ezek az indítvány érdemi elbírálását még nem teszik lehetővé. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a Kúria döntésével, valamint annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá a felülvizsgálati kérelem felülbírálatra való alkalmasságának megítélése olyan szakkérdés (és nem pedig alkotmányjogi kérdés), melynek körében az Alkotmánybíróság a Kúria álláspontjának felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3022/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [26]}.

- [18] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria indítványozóétól eltérő (felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálhatóságának terjedelmére is kiható) jogértelmezését vitatta, ami a fentiek szerint törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdésnek tekinthető, ekként az Alkotmánybíróság hatáskörén kétséget kizáróan kívül esik, függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől.
- [19] A jogorvoslati jog állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslati jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik, ebből következően nem terjed ki a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra {lásd például: 3046/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslati jog annak biztosítását követeli meg, hogy az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében biztosításra kerüljön a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége, oly módon, hogy a jogorvoslati fórum ténylegesen képes legyen a jogsérelem orvoslására {lásd például: 3101/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [31]}. A jogorvoslati jogból nem vezethető le ugyanakkor a jogorvoslati kérelem kötelező elbírálásának követelménye akkor, ha a jogorvoslat lehetőségét jogszabály kizárja, vagy a jogorvoslati kérelem (jelen esetben az indítványozó felülvizsgálati kérelme) érdemi elbírálásra nem alkalmas, és ennek indokát az eljáró bíróság (jelen esetben a Kúria) részletes, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megfelelő mélységű indokolással alátámasztja.
- [20] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott – figyelembe véve a Kúria ítéletében kifejtett indokolását és az alkotmányjogi panaszban megjelölt érvelést –, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességi kételet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [21] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. január 24.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1335/2022.

